

POSUDEK

oponentky na bakalářskou práci

Jméno a příjmení: Lenka Kačerová

Téma práce: Vývoj řeči v MŠ se speciální třídou pro děti s vadami řeči

Autorka, Lenka Kačerová, se ve své bakalářské práci zaměřuje na problematiku řečových poruch a pedagogické práce s dětmi s uvedenými obtížemi v předškolním zařízení. Jedná se o téma, které zasluhuje pozornost i vzhledem k tomu, že řečové schopnosti mají vliv na mnohé sociální schopnosti a úspěšnost v mezilidských vztazích. Důležité však je také to, že se řečové schopnosti dítěte odrážejí také v jeho školní úspěšnosti a v jeho dalším profesním směřování.

Bakalářská práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část sestává ze čtyř hlavních kapitol. V první kapitole se autorka zabývá významem jazyka a řeči a jejím vývojem v předškolní období, ve druhé kapitole nastiňuje nejfrekventovanější poruchy řeči předškolního věku. Tématem třetí kapitoly je otázka školní zralosti, ve čtvrté kapitole následně autorka prezentuje vzdělávací a nápravné cíle předškolní třídy specializované na děti s vadami řeči. Zbývající kapitoly práce obsahují výzkumnou část. Jejím cílem je zjistit, (1) jakým způsobem je ovlivněn vývoj řeči a školní připravenost u dvou sledovaných předškolních žáků a (2) zvolené postupy k jejich nápravě řeči v MŠ se speciální třídou pro děti s vadami řeči, a to s ohledem na jejich poruchu řeči.

Autorka formulovala dvě hypotézy, které vyhodnocovala na základě nálezů získaných prostřednictvím komplexního dlouhodobého pozorování dvou chlapců s vývojovými vadami řeči, kteří navštěvovali zvolenou předškolní třídu. Oba chlapci byli podrobeni každotýdennímu zúčastněnému pozorování po dobu čtyř měsíců. Zároveň byli pomocí dotazníku hodnoceni jejich společnou učitelkou.

Struktura teoretické části bakalářské práce je zvolena relativně vhodně. Autorka čerpá z přiměřeného množství odborné literatury, povětšinou z knih a okrajově též z výzkumných studií. Autorka převzaté informace důkladně cituje a prokazuje dostačující míru porozumění zvolené problematice. Zajímavá je např. zmínka, že si lidé pamatují především své kvalitní nebo naopak málo kvalitní pedagogie (s. 17).

Co se výzkumné části týče, je zapotřebí ocenit popis dat a zevrubné zápisy z dlouhodobého pozorování dětí, uvedené v příloze práce. Je však ke zvážení, zda formulované hypotézy splňují parametry hypotéz, a to i vzhledem k celkové metodologii, zda spíše nejde o výzkumné otázky. Větším problémem je nicméně chybějící diskusní část, v níž by autorka explicitně porovnávala své nálezy s hypotézami a zároveň by výsledky provázala s teoretickými poznatky uváděnými v teoretické části, poukázala na metodologické limity své práce apod. Stručné propojení nálezů s hypotézami je uvedeno až v závěru práce, který se však má vztahovat až k práci jako celku.

Z hlediska formální úrovně textu jsou určitým hendikepem také četné formulační nepřesnosti – např. na s. 22: *„Některé děti mohou umět mluvit, a přesto nemusejí komunikovat, takové děti jsou třeba ty, u kterých se nachází vývojové duševní onemocnění, čímž je autismus. Toto narušení je v dnešní době problematikou mnoha dětí. Definovat či vysvětlit srozumitelně narušenou komunikační schopnost není vůbec snadné, zejména pak rozeznat, kdy se jedná o určení této normy narušení, a tak čerpám z několika pro mne pochopitelných publikací.“*

Text obsahuje i některé obsahové nejasnosti: Např. na s. 45 autorka uvádí, že jeden z chlapců „*nezvládá projevít nadšení*“ – je otázkou, zda to neumí, anebo je problém v tom, že nadšení skutečně neprožívá.

Na s. 36 je uvedeno vyjádření učitelky, že Pavlova řeč je průměrná, zatímco autorka zmiňuje, že Pavlova řeč je průměrná v rámci sledované speciální třídy. Jedná se v případě hodnocení učitelkou o průměrnost v rámci sledované speciální třídy, nebo v rámci celkové populace dětí sledovaného věku?

Na s. 20 jde patrně o překlep – patlavost je dyslalie.

Otázka k obhajobě:

Na s. 22 je zmíněný mluvní apetit – co se tím myslí a jak se má u dítěte vyvolávat?

Závěr: Autorka bakalářské práce získala poměrně dobré porozumění zvolenému tématu. Prokázala dobrou schopnost pracovat s relevantní odbornou literaturou a prostřednictvím výzkumu získala výpovědní a nepochybně zajímavý materiál. Podstatným nedostatkem práce je především nedotaženost výzkumné části, zejména absence některých základních částí, které jsou samozřejmostí výzkumných prací a studií jakéhokoli druhu. Text obsahuje také četné formulační nepřesnosti. Zároveň je zapotřebí ocenit bohatost získaného kvalitativního materiálu i dobrou schopnost jej interpretovat a porovnávat údaje získané prostřednictvím odlišných metod.

Vzhledem k výše uvedenému navrhuji hodnocení bakalářské práce klasifikačním stupněm **“velmi dobře”**.

Doc. Pavlína Janošová, Ph.D.

V Praze dne 23. 5. 2019